

HPVKEUZEHULP.NL HELPT OUDERS BIJ KEUZE HPV-VACCINATIE

TNO innovation
for life

TNO en de Universiteit Maastricht hebben een nieuwe, persoonlijke manier van communiceren ontwikkeld over de HPV-vaccinatie. Dit is een online keuzehulp waarin ouders advies-op-maat krijgen van twee virtuele assistenten.

NIEUWE VORM VAN COMMUNICATIE OVER DE HPV-VACCINATIE

De keuzehulp inenten tegen baarmoederskanker informeert en ondersteunt ouders persoonlijk en interactief bij het maken van een keuze over de humaan papillomavirus (HPV) vaccinatie. De ontwikkeling van deze effectieve advies-op-maat-interventie ter bevordering van de vaccinatiegraad en geïnformeerde besluitvorming is zeer belangrijk vanwege de dalende vaccinatiegraad en toegenomen discussie.

Uit onderzoek blijkt dat moeders een belangrijke rol spelen bij de keuze over de HPV-vaccinatie van hun dochter. Moeders hebben behoefte aan meer online, interactieve en persoonlijke communicatie over de HPV-vaccinatie naast de informatie die zij ontvangen bij de oproep. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van de online advies-op-

maat interventie. Een nieuwe, persoonlijke manier van communiceren over de HPV-vaccinatie.

ONTWIKKELING SAMEN MET OUDERS EN MEISJES

De interventie is ontwikkeld door TNO en de Universiteit Maastricht samen met moeders en andere vertegenwoordigers uit onderzoek, beleid en praktijk (RIVM, GGD, huisarts, gynaecoloog). Interviews en vragenlijsten gaven redenen weer van meisjes en ouders om wel of niet te kiezen voor de HPV-vaccinatie, en in hun wensen voor communicatie over de HPV-vaccinatie. Bij de ontwikkeling zijn moeders en vertegenwoordigers uit onderzoek, beleid en praktijk in elke fase betrokken bij de inhoud en het ontwerp. Ook zijn er vier experimenten gehouden om onderdelen van de interventie te testen op effectiviteit en acceptatie onder moeders.

HOE WERKT HET?

Het online advies-op-maat is bereikbaar via www.hpvkeuzehulp.nl en via de website van het RIVM <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/hpv>.

Via de website krijgen ouders advies van twee virtuele assistenten, een moeder en een dokter. De 'moeder' assistent begeleidt ouders door de website, en de 'dokter' assistent geeft inhoudelijke informatie over de HPV-vaccinatie. Gemiddeld zijn ouders ongeveer 21 minuten kwijt aan het bezoeken van de site. De interventie bestaat uit vier menu's:

MENU 1 'INFORMATIE OVER DE HPV-VACCINATIE'

Ouders verzamelen informatie passend bij hun behoefte en zorgen. Op basis van een vraag worden ouders gestimuleerd na te denken over een thema en ontvangen zij feedback op maat van de 'dokter' assistent (zie Figuur 1 t/m 3).

MENU 2 'AFWEGEN VOOR- EN NADELEN'

Ouders kunnen met behulp van diverse stellingen de voor- en nadelen van de HPV-vaccinatie afwegen, en zien met een weegschaal welke keuze bij hun afweging past (zie Figuur 4). Ook worden ouders gestimuleerd om na te denken over wat zij belangrijk vinden in hun leven en hoe de inenting daarbij past.

MENU 3 'PRAKTISCHE INFORMATIE'

Ouders ontvangen tips over het voeren van gesprekken over de HPV inenting (bijv. met de dochter) en waar de prik gehaald kan worden.

MENU 4 'VEELGESTELDE VRAGEN'.

VEELBELOVENDE EFFECTEN

Onderzoek toont aan dat moeders door middel van deze persoonlijke communicatie beter geïnformeerd worden over de HPV-vaccinatie en meer bereid zijn om hun dochter te laten vaccineren tegen HPV. Daarnaast toont onderzoek aan dat moeders zeer tevreden zijn over deze nieuwe manier van communiceren.

REACTIES VAN MOEDERS

"Wat een mooie website! De website is voor mij gebruikersvriendelijk en overzichtelijk. Ik heb duidelijk en categorisch door de site kunnen zoeken (en een stuk wijzer geworden over het virus). De virtuele assistent 'Petra' is ook heel fijn. Ik had mijn twijfels maar deze site zou ik zeker iedereen aanraden te gebruiken als keuze-test en gesprekspartner voor samen met mijn dochter."

"Ik vind de website heel toegankelijk, duidelijk, met veel informatie. Helder om inzicht te hebben wat fabels zijn en wat feiten zijn. Het is interactief en de meter over wel of niet inenten geeft direct een goed overzicht aan welke kant je staat (wel of geen hpv inenting). Vooral het taalgebruik is ook helder, ook voor mijn dochter te lezen."

BEREIK

Jaarlijks worden zo'n 100.000 meisjes uitgenodigd voor de HPV-vaccinatie, daardoor kan de online advies-op-maat interventie een grote impact hebben op de samenleving. Met het verhogen van de HPV-vaccinatiegraad kunnen meerdere gevallen van baarmoederhalskanker worden voorkomen.

Figuur 1: Menu 1 'informatie over de HPV-inenting'.

Figuur 2: In het onderdeel 'kans' van menu 1 vraagt de 'moeder' assistent naar de kans dat de dochter besmet wordt met HPV zonder inenting, en wordt daarna advies-op-maat gegeven (zie Figuur 3).

Figuur 3: De 'dokter' assistent geeft gesproken advies-op-maat die past bij het antwoord van de ouder op de vraag hoeveel kans de dochter heeft op HPV zonder inenting (zie Figuur 2), waarna de ouder deze schriftelijke feedback ontvangt.

Figuur 4: Menu 2 'Afwegen voor- en nadelen' van de HPV-vaccinatie aan de hand van diverse stellingen.

BRUIKBAARHEID

De interventie is ontwikkeld met en afgestemd op moeders, maar is ook te gebruiken door vaders en meisjes, door zorgprofessionals die met ouders in gesprek gaan over vaccineren (als naslagwerk, hulpmiddel tijdens het gesprek of doorverwijzing) en door docenten (bijvoorbeeld op het voortgezet onderwijs die over dit onderwerp lesgeven).

POTENTIE

De keuzehulp inenten tegen baarmoederhalskanker is geschikt als uitgangspunt voor de ontwikkeling van interventies voor andere vaccinaties. Een recent gestart onderzoek van TNO, Universiteit Maastricht en de KNOV naar maternale kinkhoestvaccinatie is hier een voorbeeld van.

DANKBETUIGING

De online advies-op-maat interventie is ontwikkeld door TNO en de Universiteit Maastricht. We bedanken Marc van Bijsterveldt, Webspeaking en OverNite Software Europe BV voor hun inzet bij de ontwikkeling van de interventie. Ook bedanken we alle ouders en adviseurs

die betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling de interventie. Ten slotte bedanken we ZonMw voor het financieel mogelijk maken van het onderzoek naar de online advies-op-maat interventie.

BRONNEN

- Pot M, Van Keulen H, Ruiter RA, Eekhout I, et al (2017). Motivational and contextual determinants of HPV-vaccination uptake: a longitudinal study among mothers of girls invited for the HPV-vaccination. *Prev Med*;100:41-49. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0091743517301251?via%3Dihub>
- Pot M, Paulussen TGWM, Ruiter RAC, Eekhout I, et al (2017). Effectiveness of a Web-based tailored intervention with virtual assistants promoting the acceptability of HPV vaccination among mothers of invited girls: a Randomized Controlled Trial. *J Med Internet Res*, 19(9):e312. doi: 10.2196/jmir.7449. <https://www.jmir.org/2017/9/e312/>
- Pot M, Ruiter RAC, Paulussen TWGM, Heuvelink A, et al. (2018). Systematically developing a Web-Based tailored intervention promoting HPV-vaccination acceptability among mothers of invited girls using Intervention Mapping. *Front Public Health*;6:226. doi: 10.3389/fpubh.2018.00226. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2018.00226/full>
- Pot M (2018). Improving HPV vaccination acceptability by a web-based tailored intervention. Dissertation. Maastricht: Maastricht University. doi: 10.26481/dis.20181005mp <https://cris.maastrichtuniversity.nl/portal/files/29415860/c6136.pdf>
- Pot M, Paulussen TGWM, Ruiter RAC, Mollema L et al (Under review). Dose-response relationship of a web-based tailored intervention promoting HPV Vaccination. *J Med Internet Res*.

TNO innovation
for life

 Maastricht University

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

 ZonMw

TNO.NL

AUTEURS

Hilde van Keulen, Mirjam Pot,
Ilona Wildeman, Theo Paulussen,
Liesbeth Mollema, Esther Rikkengaa
en Rob Ruiter

CONTACT

TNO
Afdeling Child Health

Bezoekadres:
Schipholweg 77-79
2316 ZL Leiden

Contactpersoon:
Hilde van Keulen
T 088 866 26 59
E hilde.vankeulen@tno.nl